

ناصر صبحی

این روزها، اخبار بدی سیرجان را احاطه کرده‌اند؛ از ماجرای خودکشی تاسف‌بار جوان سیرجانی تا بریده شده سر زن جوانی در خیابان خزر. این مسایل جامعه را به شدت تکان داده و همه از خود می‌پرسند که چرا چنین شده و راهکار چیست؟ این هفته به سراغ دکتر منصور جعفری؛ رییس اداره پزشکی قانونی شهرستان سیرجان، فته‌ایم تا با او که تجربیات زیادی در این مباحث دارد، به گفت‌گو بنشینیم. روبروی جعفری تعدادی پرونده است و حدود ۶ یا ۶ نفر نیز در راهروی پزشکی قانونی منتظر بررسی پرونده‌ها هستند. جعفری یکی از پرونده‌ها را که گویا از اولویت بیشتری برخوردار است، بررسی می‌کند. سری به تاسف‌تکل می‌دهد و می‌گوید: «این پرونده مربوط به یک جوان متولد ۱۳۸۱ است که خودکشی کرده»

«خشونت و عوامل ایجاد کننده آن» شایبیت سخنان جعفری است. او درگیری‌های خانوادگی، نزاع، قتل و خودکشی را جلوه‌هایی از خشونت می‌داند که ناشی از خشم پنهان موجود در افراد است. خشمی که به گفته رییس اداره پزشکی قانونی، ریشه در مسایل مختلف اقتصادی، تبعیض‌ها، نابرابری‌ها و ناگامی‌ها دارد. او معتقد است ما قربانی ترویج هدفمند خشونت شده‌ایم و لازم است تا مسئولان کشور، راهکارهایی برای خنثی نمودن آن پیدا و پیاده کنند

او از اولیه آماری مرتبط با قتل، خودکشی و نزاع معذور است و جایی در انتهای مصاحبه ضمن دادن راهکار، با ناامیدی خاصی می‌گوید: «کاش این حرف‌ها شنیده شود.»

آیا می‌شود پرونده‌های پزشکی قانونی را به سه بخش قتل، خودکشی و نزاع تقسیم کنیم؟ تمام مواردی که نام بریدیم، در مجموع خشونت هستند. قتل، خودکشی، نزاع، اعتیاد، طلاق و... یک نوع خشونت هستند و قاعدتا ریشه در نوعی از ناپسندانی اجتماعی دارند. اگر بخواهم به طور کلی بگویم، بالای ۹۰ درصد مراجعان به پزشک قانونی مربوط به نزاع و تصادف هستند. باقی مراجعان با وجود تنوع دلیل مراجعه، کمتر از ۱۰ درصد را به خود اختصاص می‌دهند.

آینده‌ای امیدوارانه‌تر از این‌ها می‌بینید؟ ما اجازه اعلام آمار دقیق را نداریم ولی در ۶ ماهه اول سال گذشته، آمار استان ۱۱ هزار مورد به دلیل نزاع بوده که با توجه به تفکیک جنسیتی، دو سوم موارد مرتبط به آقایان و یک سوم مرتبط به خانم‌ها بوده است.

وضعیت سیرجان

نسبت به استان چگونه است؟ معمولاً بعد از استان که بیشترین جمعیت را دارد، تقریباً با شهرستان جیرفت برابر هستیم. حالا گاهی آمار ما کمتر یا بیشتر می‌شود و گاهی آمار آن‌ها، آمار ما نسبتاً بالا است.

در مورد معضل خودکشی، چه جایگاهی در استان داریم؟ معمولاً بعد از مرکز استان هستیم

می‌توانید آمار امسال را با سال گذشته مقایسه کنید؟

افزایش داشتیم. تمام مواردی که در موردش صحبت می‌کنیم، یک عامل دارد؛ یعنی عامل خشونت. حالا عامل خشونت را اگر بخواهیم بررسی کنیم، باید بگوییم که بیشتر شده ولی کمتر نشده‌اند. متأسفانه تاکنون راهکار عملی اولیه نشده است. البته استانداری یک سری برنامه‌ها و پروتکل‌هایی دارد که در حال اجرا هستند که باید اجرایی شوند تا باز خوردشان را ببینیم تا مشخص شود تا چه حد کار هستند.

آیا این افزایش، با توجه به دشواری در هر سال، یک روند معمول است یا شیوع ویروس کرونا نیز مزید بر علت شده و بر این افزایش تاثیر گذاشته؟ قطعاً می‌توانیم تاثیر ویروس کرونا بر این روند را افزایش بدانیم. درست است آن طور که انتظار داشتیم مردم (پروتکل‌های بهداشتی) را رعایت نکردند اما با ایجاد چانه کشیده شدن و به اصطلاح تراکم جمعیت، اختلاف سلیقه و مشکلاتی که از قبل وجود داشته، بیشتر بروز یافته. بنابراین قطعاً می‌توانیم بگوییم کرونا مزید بر علت شده است.

اگر روند نود، ما همچنان با افزایش آمار خشونت مواجهیم؟

مصاحبه با رییس پزشکی قانونی شهرستان سیرجان

باید جلوی رواج هدفمند خشونت را بگیریم

عکس: امین ارجمند | پاسارگاد

نشاندن حرف خود، از قدرت‌ش استفاده می‌کنند و در ابعاد وسیع‌تر، نهادهای اجتماعی که به قول معروف مجری قانون هستند، مانند نیروی انتظامی یا مقامات قضایی، همه‌شان قانون را اجرا می‌کنند اما متوسل به خشونت می‌شوند. وقتی که (پای) خشونت (به وسط) بیاید، درست است که روند منطقی دارد اما یک بغض نهفته‌ای در آن فرد ایجاد می‌کند و این فرد، از آن قانون که از قضا حق است و نمی‌شود زیر سوال برد، منزجر می‌شود و بدش می‌آید. این مبحث دارای شاخه‌هایی است؛ از جمله تبعیض‌های اجتماعی، اختلاف‌های معیشتی بسیار زیاد، اختلاف طبقاتی و توزیع ثروت، تبعیض‌هایی که در ادارات

اجداد می‌شود، رانت‌هایی که وجود دارند، تمام این‌ها یک سری خشم‌های نهفته در افراد ایجاد می‌کند که تون بروزش را ندارند و در اختلاف سلیقه‌ها خود را نشان می‌دهد و از قاعده خارج می‌شوند. این خشونت می‌تواند به شکل لفظی باشد یا جسمی یا روانی یا جنسی و خلاصه خود را به شکلی نشان خواهد داد.

اواخر تابستان یا اوایل پاییز، آمار تایید نشده‌ای را مبنی بر وقوع ۳۱ مورد خودکشی در شهرستان سیرجان شنیده شد. آیا واقعا آمار خودکشی در سیرجان تا این حد بالاست؟ تعداد را تایید نمی‌کنم اما متأسفانه بله، داریم.

تقریباً هر ماه این مسئله را داریم و قاعدتاً بیشتر از یک مورد است.

به چه علت چنین اتفاقی می‌افتد؟

تا آن‌جا که باید بدانم، می‌دانم. همان‌طور که اشاره کردم، معمولاً آن‌جایی که باید قانون اعمال شود و منجر به اعمال زور می‌شود، معمولاً نوعی سرخوردگی در آن شخص ایجاد می‌شود. در تکمیل بحتم پیرامون ریشه خشونت‌ها، معمولاً یک سری ناگامی‌ها نیز وجود دارد. به‌طور مثال می‌خواهم یک سری اهداف منطقی و درست را دنبال کنم اما به مواعی برخورد می‌کنم که اجازه نمی‌دهند. این مسئله منجر به ناگامی‌های درونی می‌شود. یعنی شخص خود را ناکارآمد می‌بیند و فکر می‌کند به بن‌بست رسیده است و یک جایی خود را بروز می‌دهد.

سیرجان به سمت خشونت می‌رود؟

بله، عین بقیه جامعه.

مورد قتل و بریده شدن سر آن زن جوان چه اتفاقی افتاده بود؟

این قتل به نوعی بود که حتی خود ما نیز تا امروز نه دیده‌ و نه شنیده بودیم. خُب شخصی که این کار را کرده، قاعدتاً علاوه بر تمام مسایلی که درباره آن صحبت کردیم و موجب خشم نهفته شده، تحت تاثیر مواد نیز بوده است. استفاده از مواد روان گردان و توهم‌زا نیز مزید بر علت هستند و چیزهای دیگری نیز هستند که بسیار تاثیر دارند و متأسفانه نسل جوان ما به سمتش می‌رود؛ مانند کامپیوتر و بازی‌های آنکه سرشار از خشونت و آموزش خشونت هستند. کمترین سودبازی یا فیلم جذاب برای نسل جوان را دید که عاری از خشونت باشد و اصلاً خشونت و کشتن را آموزش می‌دهند. خُب وقتی آن توهم هم به سراغش می‌آید، دیگر هیچ مهار عقلی نیز رویش نداری و قاعدتاً منجر به چنین

فجایی می‌شود که از تصور انسان خارج است.

در ابتدای انتشار این خبر، سن خانم ۱۵ سال ذکر شده بود و بعداً در توضیحات دادستانی، سن ایشان حدود ۳۰ سال اعلام شد. بسیاری معتقد بودند دادستانی به دلیل جلوگیری از تهییج احساسات عمومی سن را زیاد اعلام کرده است.

خیر، تکذیب می‌کنم. سن ایشان اگر اشتباه نکرده باشم، ۲۷ سال بود.

آیا مقتول هنگام بریده شدن سرش زنده بود؟

در معاینه جسد ایشان، به این نتیجه رسیدیم که به احتمال قریب به یقین، قبل از آن که سر وی بریده شود، به شدت ضربه مغزی شده بود زیرا اغلب نقاط جمجمه خرد شده بود. یعنی قسمت‌های پیشانی، ناحیه پس سری، نواحی گیجگاهی و... کاملاً خرد شده بودند. حتی در برخی قسمت‌های منجر به پارگی پوست و خرد شدن استخوان، بافت مغز هم روئیت می‌شد. احتمالاً بعد از این جریان سر جدا شده و شکم باز شده بود. تصورم هم سخت است.

اصلاً امکان دارد با کارد میوه‌خوری، سر را قطع کرد؟

قاعدتاً غیرممکن نیست. می‌دانید که تعاملات هیجانی و خشونت‌ها معمولاً منجر به ترشح آدرنالین می‌شود و فرد قدرت مازاد پیدا می‌کند. یک خشم نهفته که تمام هورمون‌ها را تحت تاثیر قرار می‌دهد و می‌تواند این کار را انجام دهد.

مواد مخدر در چند درصد وقایع خشونت‌بار، نقش دارند؟

آمار دقیقی در این رابطه نداریم اما قاعدتاً باید تاثیر داشته باشد. جامعه‌ای که در آن راهکاری برای تخلیه انرژی جوانان اندیشیده نشده پاسخگوی کنترل هیجانات منفی نیست. ببینید، یکی از راه‌های کنترل خشونت، سوق دادن جامعه به سمت شادی‌های مجاز است. متأسفانه چنین راهکارهایی را اندیشیده نشده و با وجود دار، بسیار محدود است و پاسخگوی کنترل هیجانات منفی نیست. امیدوارم این حرف شنیده شود. به عنوان یک شهروند که متاثر از این جریان است، معتقدم آن‌چه که خیلی اهمیت دارد، آندیشیدن یک راهکار کلان برای کنترل خشونت‌هاست و آموزش‌های کنترل خشم از دوران کودکی و از دبستان آغاز شود. این بحث آن قدر اهمیت دارد که باید جو مواد درسی کودکان باشد؛ به جای خیلی از مطالبی که شاید در آینده بازخوردی برای کودکان نداشته باشد. آموزش کنترل خشم شاید بتواند یک جامعه را بسازد.

Advertisement for Zangeneh Aوران (Zangeneh Aوران) featuring a decorative border and text about engineering services.

Advertisement for Zangeneh Aوران (Zangeneh Aوران) featuring a decorative border and text about engineering services.

Advertisement for GEG (گه‌گی فراخوان شناسایی و ارزیابی شرکت‌ها) featuring a logo and text about consulting services.

Advertisement for Hajj Agency (حج‌گزاری) featuring text about Hajj services and contact information.

Advertisement for Real Estate (املاک امیر کبیر) featuring text about real estate services and contact information.

Advertisement for Anbar of Lorestan (انبار ولایت) featuring text about storage services and contact information.

Advertisement for Carpet Sales (قالی محلی سیرجان) featuring text about carpet sales and contact information.